

Sygn. akt VIII U 924/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2014 r. w Gliwicach

sprawy A. W. (W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 lutego 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 22 stycznia 2014 r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 924/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 lutego 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. W. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczony domagał się ich zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że zgodnie z zeznaniami świadków, o przesłuchanie których wnosił, wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. Dodatkowo ZUS wskazał, że do okresów pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Fabryce (...) w T. od 3 stycznia 1977r. do 30 czerwca 1977r., od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1978r. i od 1 maja 1985r. do 31 stycznia 1989r., ponieważ stanowiska elektromontera i specjalisty elektryka nie figurują w wykazie A jako praca w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony A. W., urodzony (...) w dniu 23 grudnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył 21 stycznia 2014r.

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS udowodnił jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 23 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, pracy wykonywanej w okresie od 3 stycznia 1977r. do 30 czerwca 1977r., od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1978r. i od 1 maja 1985r. do 31 stycznia 1989r. w Fabryce (...) w T., ponieważ stanowiska elektromontera i specjalisty elektryka nie figurują w wykazie A jako praca w warunkach szczególnych.

W toku procesu Sąd ustalił, iż ubezpieczony jest zatrudniony w Fabryce (...) w T. w okresie od 3 stycznia 1977r. do nadal. W spornych okresach od 3 stycznia 1977r. do 30 czerwca 1977r., od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1978r. i od 1 maja 1985r. do 31 stycznia 1989r. odwołujący zajmował stanowiska elektromontera i specjalisty elektryka.

W spornym okresie zatrudnienia od 3 stycznia 1977r. do 30 czerwca 1977r., od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1978r. ubezpieczony pracował w D. Głównego Mechanika na wydziale elektrycznym na stanowisku elektromontera i wykonywał prace przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Prace związane z przesyłem energii elektrycznej polegały na wykonaniu nowych instalacji elektrycznych przesyłowych o napięciu do 1 – go kilowolta między rozdzielniami elektrycznymi, oddziałowymi, a rozdzielniami na halach produkcyjnych, z których podłączone są maszyny i urządzenia na tych halach takie jak: tokarki, frezarki, automaty tokarskie, transformatory do elektrolizy zainstalowane w ciągach galwanicznych, piece hartownicze, pompy wirowe i tłokowe wysokociśnieniowe, sprężarki śrubowe, oczyszczarki śrutowe. Prace związane z montażem polegały na instalowaniu do rozdzielni zainstalowanych na halach produkcyjnych ww. maszyn i urządzeń. Prace remontowe rozdzielni i sieci zasilających polegały na usuwaniu awarii związanych ze skutkami zwarć elektrycznych, uszkodzeń konstrukcji wyposażenia takiego jak: wyłączniki, odłączniki, podstawy bezpiecznikowe, przyłącza kablowe. Natomiast prace związane z eksploatacją rozdzielni i sieci elektroenergetycznych polegały na stałym sprawdzaniu stanu technicznego połączeń skręcanych kabli doprowadzających zasilanie, a ich urządzeniami rozdzielczo – odbiorczymi.

W kolejnym spornym okresie od 1 maja 1985r. do 31 stycznia 1989r. odwołujący pracował w D. Głównego Mechanika na wydziale energetycznym na stanowisku specjalisty elektryka. Pracę wykonywał na rozdzielni i sieci elektroenergetycznych 0,4 kV i wysokim napięciu 20 kV przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Prace związane z przesyłem energii elektrycznej polegały na wykonaniu nowych instalacji elektrycznych łączących główne i oddziałowe stacje rozdzielcze z rozdzielniami na halach produkcyjnych, rozbudowie stacji dla możliwości przesyłu większych mocy. Prace związane z montażem polegały na rozbudowie stacji dla możliwości przesyłu większych mocy, instalowaniu w głównych stacjach

rozdzielczych nowych transformatorów o większej mocy i wymianą oszynowania dla możliwości zasilania nowych urządzeń o większej mocy zainstalowanej. Prace remontowe rozdzielni i sieci zasilających polegały na usuwaniu awarii związanych ze skutkami zwarć, przegrzania się połączeń kablowych łączących rozdzielnie na halach produkcyjnych, wymianie uszkodzonych rozłączników i wyłączników mocy na przyłączach głównych 0,4 kV i wysokim napięciu 20 kV. Z kolei prace związane z eksploatacją rozdzielni i sieci elektroenergetycznych polegały na stałym sprawdzaniu stanu technicznego transformatorów mocy, wyłączników i rozłączników mocy, połączeń skręcanych kabli i szyn przesyłowych, baterii kondensatorów do kompensacji mocy biernej.

Pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 16 września 2014r. 6 min. 36 sek. – 14 min. 51 sek.), zeznań świadków: A. F., J. J. i C. O. (zapis rozprawy z dnia 30 maja 2014r. 13 min. 05 sek. – 49 min. 16 sek.), akt osobowych ubezpieczonego oraz akt organu rentowego dołączonych do sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego A. W. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych

warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia, określone zostały prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. W myśl działu II wykazu A określającego prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, a stanowiącego Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do takich prac należą: „Prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Plac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało, że ubezpieczony A. W. ukończył 60 rok życia i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego w Fabryce (...) w T. od 3 stycznia 1977r. do 30 czerwca 1977r., od 1 października 1977r. do 31 grudnia 1978r. i od 1 maja 1985r. do 31 stycznia 1989r. na stanowisku elektromontera i specjalisty elektryka była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną w wykazie A, dziale II:

- poz. 2, tj. pracą przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresów pracy, argumentując że stanowiska elektromontera i specjalisty elektryka nie figurują w wykazie A jako praca w warunkach szczególnych.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym toczącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym dokumentacja osobowa, czy zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że ubezpieczony z momentem ukończenia wieku emerytalnego spełnia łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w pierwszym punkcie wyroku. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSO Jolanta Łanowy